

1. EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK A JORDES+ TÉRSÉGBEN A GAZDASÁG AZ INNOVÁCIÓ ÉS A TELEPHELYPOLITIKA TERÜLETÉN

1.1. Bevezetés

Jelen tanulmány célja, hogy bemutassa a JORDES+ nemzetközi, hármaskör menti térségben magyar részről résztvevő Győr-Moson-Sopron megye gazdasági folyamatainak elmúlt másfél évtizedben tapasztalható legfontosabb sajátosságait, a gazdaság és az innováció területén megfogalmazható erősségeket és gyenge pontokat, számba vegye a megye gazdasági életére vonatkozó korlátozó tényezőket, problematikus pontokat, szűk keresztmetszeteket. Végül természetesen a JORDES+ térségre is kitekintve, számba vegye a határon átnyúló együttműködési lehetőségek legfontosabb alapjait, jövőbeni fejlesztési lehetőségeket, valamint az abban résztvevő potenciális szereplőket.

1.2. Győr-Moson-Sopron megye gazdasági szerkezete

1.2.1. Győr-Moson-Sopron megye helye a JORDES+ térségben

Győr-Moson-Sopron megye már hosszú idő óta – mondhatjuk hagyományosan – az ország legfejlettebb, legdinamikusabb és újdonságokra leginkább fogékony térségei közé tartozik. Ebben nagy szerepet játszott természetesen a megye földrajzi elhelyezkedése, hiszen a Budapest-Bécs innovációs tengelyen körülbelül félúton található, mely egyszerre részese a legdinamikusabban fejlődő keletközép-európai fejlődési zónának (Gdansk-Prága-Brno-Bécs-Pozsony-Győr-Budapest), másfelől pedig közvetlenül kapcsolódik Bajorország irányába Európa meghatározó fejlődési zónájához az ún. „Kék-Banánhoz”. Különösen az elmúlt években egyre hangsúlyosabbá válik a „Centropa”-ként emlegetett Brno, Bécs, Pozsony és Győr tágabb térségét magába foglaló, egyre szorosabb együttműködéssel jellemezhető fejlődési mag, mely meghatározó és egyértelműen a régió pozitív irányba történő elmozdulását jelentheti.

A fejlett európai gazdasághoz való, elsősorban Bécsen keresztüli, erős kötődés egyfajta kapu szerepet, híd szerepet jelent a megye gazdasága számára. Ezt a híd szerepet erősítették a térségen áthaladó fontosabb közlekedési útvonalak is, mind a közúti, a vasúti, vagy a vízi

szállítás esetében. A közlekedési infrastruktúra fejlesztése továbbra is biztosított, a megyét fontos fő közlekedési folyosók (4. és 7. Helsinki korridorok) szelik át.

A térség szerves gazdasági-társadalmi fejlődési folyamatainak alakulásában – rövid, az elmúlt rendszerre jellemző kitérőt követően – ma is meghatározó a viszonylag fejlett infrastrukturális rendszerek megléte, a nyugati határhoz való közelség és a térség erős nyugati kapcsolatrendszerének hatása.

1.2.2. Gazdasági szerkezetváltás a megyében

Győr-Moson-Sopron megye egyértelműen a hazai modernizáció egyik legsikeresebb mintaterülete. Győrre és agglomerációjára egyértelműen, de többnyire a tágabb térségre is elmondható, hogy a gazdasági folyamatok viszonylag gyorsan, jelentősebb konfliktusok nélkül átalakultak. Győr közvetlen és tágabb térségének gazdaságára a szocialista időszakban is a diverzifikáltság, egyfajta heterogenitás volt a jellemző (gépipar, könnyűipar, élelmiszeripar), aminek köszönhetően a rendszerváltás időszakában egy-egy ágazat piacvesztése, problematikája nem vezetett olyan területi válságok kialakulásához, mint pl. az Északi-középhegység meghatározó nehézipari központjai esetében megfigyelhető volt.

Az Északnyugat-dunántúli régió gazdasági szerkezetének átalakulásában egyértelműen meghatározó volt a külföldi működőtőke beáramlása, illetve a külföldi – különösen német és osztrák – beruházások modernizációs hatása, melyeket tekintve Győr-Moson-Sopron megye az országban a fővárost és agglomerációját követve egyértelműen annak legfontosabb célterületeként jellemezhető. Győr-Moson-Sopron megyében található vidéken a legtöbb külföldi érdekeltségű vállalkozás (közel 1200), illetve a megyében a legmagasabb az egy főre jutó külföldi tőkebefektetések értéke, ami 2002-ben már meghaladta az 1,3 millió Ft-ot, tehát elmondható, hogy a térség és vonzáskörzete a legnagyobb vidéki külföldi befektetői terület.

A külföldi működőtőke megjelenése egyrészt szorosan kapcsolódott a térség már meglévő gazdaságszerkezetéhez (pl. járműipar, élelmiszeripar, textilipar, műanyagipar), másfelől pedig teljesen új, addig a régióban hagyományokkal nem rendelkező szektorok letelepedéséhez vezetett (pl. elektronikai ipar). A sikeres gazdasági szerkezetváltás tetten érhető mind a GDP, mind pedig a lakossági jövedelem nagyságának folyamatos növekedésében és a viszonylag magas foglalkoztatottsági és alacsony munkanélküliségi rátában, melyek tekintetében Budapestet követően Győr-Moson-Sopron megye rendelkezik a legkedvezőbb mutatókkal.

A térség vállalkozói aktivitását mutatja, hogy a 2002-es adatokat tekintve Győr-Moson-Sopron megyében az 1000 lakosra jutó működő vállalkozások száma – természetesen Budapestet követve – messze a legmagasabb (89 cég), míg a vidéki országos átlag 73 vállalkozás. A térségben működő vállalkozások méretnagyságát tekintve követik az országos trendet, bár a nagyvállalatok és a közepes méretű vállalkozások aránya valamivel magasabb, mint az országos átlag. Az egyéni vállalkozások aránya Győr-Moson-Sopron megyében meghaladja a 63%-ot az összeses működő vállalkozást tekintve, míg 15 és 16%-uk korlátolt felelősségű, illetve betéti társaság formában működik.

A térség gazdasági szerkezetében mindig is meghatározó volt az ipar, ami a külföldi tőkebefektetéseknek köszönhetően egyértelműen domináns szerepet játszik ma is, és a gazdaság motorjaként funkcionál. Bár a működő vállalkozások számát tekintve jóval népesebb az ingatlanügyletek, a gazdasági szolgáltatások, a kereskedelem és javítás szektora, míg csak a vállalkozásoknak mindössze kb. 10%-a ipari, ugyanakkor a hozzáadott értéket vizsgálva már meghaladja az ágazat részesedése a 40%-ot. Az ipar jelentőségére jellemző, hogy az ipari tőkeállomány és munkaerő alapján Budapestet követően Győr rendelkezik az országban a legmagasabb ipari és gazdasági potenciállal. Az iparon belül a legjelentősebb súllyal a gépipar szerepel, mely mellett meghatározó az ahhoz szorosan kapcsolódó fémalapanyag, illetve fémfeldolgozási termékek gyártása, valamint az élelmiszeripar és a textilipar. A gépiparnak a foglalkoztatásban betöltötténél is meghatározóbb szerepét bizonyítja, hogy a teljes feldolgozóipari termelési érték 78,6%-át ez az ágazat állítja elő. A gépiparon belül is különlegesen fontos a gépjárműgyártás és kisebb mértékben az elektronikai ipar.

Győr-Moson-Sopron megye gazdaságára egyértelmű külpiaci orientáció jellemző. Az ipari termelés közel 80%-a exportpiacokon talál vevőre, míg a gépipar területén ez az arány még jóval magasabb, meghaladja a 95%-ot is. A külföldi értékesítést tekintve a térség legfontosabb exportpiacának egyértelműen Németország (azon belül is Bajorország és Baden-Württemberg), valamint a szomszédos Ausztria számít, mely országok gazdaságával szemben már-már egyoldalú függőség alakult ki. Hátrányként kell ugyanakkor megemlíteni, hogy a megyének viszonylag korlátozottak a gazdasági kapcsolatai az északi szomszédokkal Szlovákiával, melynek Győr-Moson-Sopron megyével határos területei szintén részét képezik a JORDES+ tervezési térségnek. A gazdasági kapcsolatok alacsony intenzitásának talán egyik legfontosabb oka a két térség nagyon hasonló gazdasági szerkezetváltási modelljében keresendő, hisz mindkét fél elsősorban a külföldi tőke letelepítésére helyezte a hangsúlyt, aminek következtében közel hasonló gazdasági szerkezet jött létre (gépipar). Sokkal inkább

elmondható, hogy a megyétől északra fekvő szlovák területek egyenlőre inkább versenytársként, mint partnerként jönnek számításba, azonban a jövőben célszerű lenne a meglévő szinergiákat kihasználva szoros együttműködési, beszállító kapcsolatokat kialakítani.

1.2.3. A vállalkozásfejlesztés intézményi háttere

A megye gazdasági szerkezetére jellemző, hogy az igen dinamikus gazdasági szerkezetváltás, a gépipari (járműipar) dominancia és az erőteljes exportorientáció egyenlőre az alacsonyabb hozzáadott értéket képviselő tevékenységeken alapul, és jóval kisebb szerepet játszik még a térségben meglévő tudás, szellemi potenciál. Győr-Moson-Sopron megye, illetve az egész tágabb térség (Északnyugat-Dunántúl) gazdasági-társadalmi fejlettségét, gazdagságát mérő mutatókkal ellentétben ugyanakkor az egyik leggyengébb kutatás-fejlesztési kapacitásokkal rendelkezik, akár a kutatóhelyek számát, a K+F-ben foglalkoztatottak létszámát, akár a K+F-re fordított kiadásokat tekintjük (mind a felsőoktatási, mind a vállalati szférában). Az elmúlt 10 évben az országban az innovatív kezdeményezések (ipari/formatervezési minta, növényfajta szabadalom, védjegy, eredet megjelölés, szabadalom és használati minta) tekintetében a vidéki városok közül Győr mindössze a negyedik, valamennyi nagy tudományegyetemi központ megelőzi ebben (Szeged, Debrecen, Pécs). Az elmúlt években egyre inkább bővülő vállalati K+F jelentős szerepet játszhat a magasabb hozzáadott értéket képviselő tevékenység előtérbe kerülésének szempontjából, ugyanakkor az északnyugat-dunántúli térségben továbbra is hiányozni fog egy jelentős – különösen alkalmazott – kutatási kapacitásokkal is rendelkező – campus.

Győr-Moson-Sopron megyében a gazdaság sikeres átalakulásával, szerkezetváltásával párhuzamosan az elmúlt másfél évtizedben kialakult egy a gazdaság fejlesztésében, a vállalkozások támogatásában egyre erősebben, és hatékonyabban részt vevő intézményhálózat, szervezeti csoport, mely tagjainak tekinthetők a megyében működő ipari parkok, innovációs központok, inkubátorházak, a speciális logisztikai szolgáltatásokat nyújtó szervezetek, a vállalkozásfejlesztési alapítvány, a kereskedelmi és iparkamara, az ITDH, illetve az ágazatok mentén szerveződő klaszterek. Az egyes szervezetekre bővebb információt a következő fejezet ad.

Ezek a szervezetek rendkívül széles körű szolgáltatási palettával próbálják meg segíteni a megyében működő, vagy éppen elindulni szándékozó vállalkozások tevékenységét, melyek között megtalálható az infrastruktúra létrehozása és átadása, a telephely-szolgáltatás, mindenféle típusú tanácsadás, oktatás, képzés, finanszírozás, pályázati segítségnyújtás, partnerközvetítés, adatbázis szolgáltatás, közös megjelenés stb.

A KKV szektor támogatásában, segítségével résztvevő igen széleskörű, sokszereplős intézményrendszer egyik legnagyobb problémája, hasonlóan megcélzott csoportjukhoz, a folyamatos alulfinanszírozottság, és a hosszú távú pénzügyi, illetve stratégiai tervezést akadályozó bizonytalanság, mely szinte valamennyi szervezet esetében tapasztalható, ha csak átmenetileg is, de különösen jellemző a klaszter szervezetekre. Részben ezekből a folyamatosan jelentkező finanszírozási problémákból adódik, hogy a különböző szervezetek, intézmények sokszor ad hoc módon, az elérhető források függvényében fejlesztik tevékenységi körüket, aminek következtében számos esetben átfedések, párhuzamos kompetenciák is kialakulhatnak. Ez a megyében a gazdaság, vállalkozás és innováció támogatás területén nagyfokú erőforrás pazarláshoz vezet.

A vállalkozásokat megcélzó különböző szervezetek tevékenységének ellenére ugyanakkor található több olyan szolgáltatási terület is, amely a már egyre erőteljesebben megnyilvánuló szükséglet és igény ellenére sem érhető el. Ezek közül a legfontosabbak azokhoz a speciális, de a térségben már meglévő kompetenciákhoz kapcsolódnak, melyek nyújtása érdekében egy hálózatra, központra lenne szükség, hogy összekapcsolja és a KKV számára elérhetővé tegye a térségben egyébként már elszigetelten meglévő kompetenciákat, tudást. Jelenleg az előkészítés fázisában van egy győri kompetencia központ létrehozása.

1.2.4. A kis- és középvállalkozói szektor helyzete

A térség relatív fejlettségének, dinamikus gazdaságának ellenére a kis- és középvállalkozói szektort szinte teljesen ugyanazokkal a problémákkal, sajátosságokkal lehet jellemezni, mint ami az ország többi területén jellemző, kiegészítve talán azzal, hogy a helyi/lokális KKV szektornak a nyugati határhoz való közelség, és a már említett kedvező tényezők miatt az országos viszonyokhoz képest még jelentősebb versenynek kell megfelelnie a külföldi KKV-k megjelenésének köszönhetően.

Győr-Moson-Sopron megyében hasonlóan az országos és a nemzetközi tendenciákhoz a működő vállalkozások 95,3%-a 10 fő alatti mikrovállalkozás, további 3,7%-a pedig az 50 alkalmazottat el nem érő kisvállalkozás kategóriájába tartozik, és 0,8%-ot tesz ki a közepes méretű cégek száma. Ez azt jelenti hogy az összes működő vállalkozás közül mindössze alig 0,2% tekinthető nagyvállalatnak. Ugyanakkor a KKV-k szerepe jóval kisebb a foglalkoztatottságot, vagy a hozzáadott értéket tekintve. A megyében az alkalmazottak hozzávetőlegesen 60%-a talál munkát a KKV szektorban.

A nagyvállalati szektorban körülbelül 1,5-szer magasabb az egy főre eső képződött bruttó hozzáadott érték, mint a KKV-knál, mely szektorban jelentős különbségek tapasztalhatók a tulajdonos származását tekintve is. A külföldi tulajdonban működő KKV-k általában 2,5-szer nagyobb egy foglalkoztatottra jutó hozzáadott értéket képesek realizálni, mint a többségi hazai tulajdonúak. Sajnálattal kell megállapítanunk továbbá, hogy a már jelzett igen erőteljes külpiaci dominancia sem igazán a sikeres, és a nemzetközi porondon is versenyképes hazai KKV-knak köszönhető. Sokkal inkább meghatározó egyfelől a térségben működő nagyvállalatok, a térségbe települt külföldi beszállító KKV-k exportteljesítménye, mely sok esetben leányvállalatok és az anyagcégek közötti áruforgalmat jelent.

A megyében a már említett országos viszonylatban is alacsony kutatási-fejlesztési tevékenységet figyelembe véve még inkább igaznak tűnik, hogy a versenyképesség növeléséhez a KKV-k az indokoltnál és a lehetségesnél sokkal kevésbé veszik igénybe a rendelkezésre álló K+F és technológia transzfer kapacitásokat. A vállalkozások és a kutatóhelyek kapcsolata rendkívül hiányos, aminek oka részben az, hogy a térségben alig van a kisebb vállalkozások számára hasznos technológiai és K+F szolgáltatás. Az egyetemi kutatóhelyek a növekvő oktatási terhelés és az elavuló laboratóriumi felszerelés miatt maguk is minőségi kapacitás gondokkal küzdenek, ugyanakkor külső megbízáson alapuló kutatásaikat jellemzően nagyvállalatok számára végzik. A kis- és középvállalkozások többségének – mind szám szerint, mind pedig gazdasági teljesítményük alapján – tevékenysége sem a tudománybázisú, sem a technológia-intenzív tevékenységek közé nem sorolható. A KKV szektor számára rendelkezésre álló saját kutatás-fejlesztési kapacitások nem számottevőek, illetve általában jellemző, hogy hiányzik a technológiai transzfer megvalósításához, a technológiai és piaci információk feldolgozásához és adaptálásához szükséges szellemi kapacitás.

A KKV-k többségében egyáltalán nem tapasztalható az innováció, a folyamatos megújulás iránti igény, nem ismerik fel annak jelentőségét. Jellemző, hogy nincsen végtermékgyártás, nincsenek szabadalmak, a cégek döntő többsége nem innováció orientált, inkább a beszállítói lehetőségek, a bér munka áll a vállalkozások stratégiájának a középpontjában. A KKV-k folyamatosan fenntartható versenyképessége, innovációs készsége és megújulási képessége szempontjából természetesen az egyik általános elfogadott korlátozó, illetve gátló tényező a krónikus tőkehiány (a napi túlélésért küzdő vállalkozások esetében a kutatás-fejlesztési tevékenységre nem marad forrás), azonban számos, sok esetben a forráshiánynál esetleg sokkal jelentősebb problémára is fel kell hívni a figyelmet, melyek kezelése sok esetben kevésbé anyagi javaktól függ.

Jóval nagyobb problémát jelent a megfelelő szakértelem hiánya (modern menedzsment ismeretek, vállalkozási és szervezési ismeretek, projekttervezés, vagy akár nyelvismeret). A vállalkozások nagy része szervezeti felkészületlen és alkalmatlan a megújulásra. Viszonylag alacsony szintű a vállalkozó kedv, vállalkozási készség, a kockázatkezelés és – viselés. Sajnos a vállalkozások, illetve azok menedzsmentje sok esetben jut hozzá a szükséges információkhoz, lehetőségekhez (pályázatok, partnerek, pénzügyi konstrukciók, piac) annak ellenére, hogy a tágabb térségben viszonylag szélesnek tekinthető a KKV-k számára speciális szolgáltatások nyújtásával foglalkozó intézmények, szervezetek köre. Ugyancsak a KKV-k tevékenységének egyik sajátossága a nagyvállalatokkal szemben a modernizáció megkésése, elmaradása (termelési rendszerek, technológiák, gyártási eljárások, termszervezet), amit kiegészít még a folyamatos tervezés és a hosszú távon való gondolkodás, valamint a megfelelő telephelyi infrastruktúra hiánya. Végül az alacsony szintű együttműködési készségre és a bizalom hiányára kell felhívunk a figyelmet, aminek köszönhetően mind a felsőoktatási intézményekkel meglévő kapcsolatok intenzitása, mind pedig a vállalkozások közötti kapcsolatok intenzitása jelentős tartalékokkal rendelkezik még a térségben, különösen a magasabb hozzáadott értéket képviselő tevékenységek területén.

1.2.5. SWOT elemzés

1. ábra Győr-Moson-Sopron megye SWOT elemzése gazdaság és innováció szempontjából

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
kedvező földrajzi elhelyezkedés	a sikeres kínálat orientált fejlesztés bázisának kifulladás
megvalósult ipari szerkezetátalakulás	multinacionális vállalatok alacsony integrációja a helyi gazdaságba
dinamikus gazdasági növekedés	gyenge beszállítói kapcsolatrendszer
erőteljes külföldi tőkebeáramlás	alacsony hozzáadott értékű tevékenységek túlsúlya
magas export teljesítmény	egyetemi campus hiánya
magas vállalkozási aktivitás	alacsony K+F tevékenység, kapacitások
klaszterizációs folyamatok a gépiparban	hiányos, ad hoc felsőoktatási és gazdasági (K+F) együttműködési kapcsolatok
vállalkozástámogató infrastruktúra megléte	gyenge kapcsolatok szlovák területekkel
a logisztikai központ szolgáltatáshoz kapcsolódó infrastruktúra folyamatos kiépülése	magasan kvalifikált munkaerő hiánya
kedvező foglalkoztatási helyzet	szakképzési aránytalanságok
a felsőoktatási intézményhálózat fejlődése	(párhuzamosságok és hiányszakmák)
jelenleg kedvező demográfiai mutatók	vállalkozástámogató szervezetek
innovatív kezdeményezések (ipari park, innovációs központ, klaszter, RIS, TEP)	finanszírozási problémái
	párhuzamosságok, ad hoc tevékenységek a vállalkozástámogató szervezeteknél

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
▪ EU csatlakozás előnyeinek kihasználása ▪ külföldi vállalkozásokhoz kapcsolódó beszállítói tevékenység bővülése ▪ KKV-k innovációs tevékenységének növekedése ▪ klaszterek és más vállalkozástámogató szervezetek megerősítése ▪ felsőfokú oktatás fejlesztése ▪ helyi speciális termékek megjelenése ▪ határ menti kapcsolatok további bővítése ▪ új speciális szolgáltatást nyújtó intézmények létrehozása ▪ magasabb hozzáadott értékű termelés előtérbe kerülése ▪ növekvő K+F tevékenység ▪ szakképzési integráció ▪ hagyományos kapuszerep tovább erősödése ▪ hosszú távú hatásokkal bíró kulcsprojektek generálása	▪ nyugat-európai konjunktúrának kitett ipar ▪ gépjárműipari dominancia miatti sebezhetőség ▪ marad a külföldi vállalkozások szigetszerűsége ▪ KKV-k nem képesek növekedési pályára lépni ▪ marad a gyenge K+F bázis ▪ marad a gyenge szlovák kapcsolat ▪ marad az alacsony hozzáadott értékű gazdaság ▪ nem bővül a felsőoktatás és a gazdaság közötti együttműködés ▪ agyelszívás, szellemi bér munka ▪ egyre erősebb verseny, különösen a szomszédos szlovák területek részéről

Szerkesztette: Grosz A. 2004.

1.2.6. A legfontosabb lehetőségek

Az északnyugat-dunántúli térségben mind az eddigi folyamatok, mind pedig a jövőben tervezett fejlesztések egy szerves fejlődési, és gazdaságfejlesztési stratégia részeként értelmezhetők, mely során Győr és térsége megpróbál a kínálat orientált fejlesztési politika felől egy kereslet vezérelt irányába elmozdulni. Az elsősorban az új cégek (főleg nagyvállalkozások) vonzására, letelepítésére koncentráló kínálati, ipar és szolgáltatás telepítési politika alapjai az elmúlt időszakban a térségben fokozatosan kimerültek (pl. munkaerő, költségelőnyök, pénzügyi támogatások, adókedvezmények stb.), így a regionális fejlesztési politikában a szerkezetátalakításon és a reorganizáción keresztül egyre inkább a keresleti oldalról meghatározott klaszter orientált fejlesztés került, vagy kell hogy kerüljön előtérbe.

E politikának a célja a klaszteresedési folyamat stimulálása, a vállalati együttműködések, kölcsönhatások elősegítése, a térség gazdaságában meghatározó kulcságazatok és azok kapcsolódó és háttéripara számára speciális szolgáltatások, valamint infrastruktúra nyújtása. Alapját egyértelműen a klaszterek elvárásainak megfelelő magasan képzett munkaerő, a technológia és műszaki infrastruktúra képezi, és elsősorban a térségben már működő gazdaság mobilizálásával, új vállalkozások elindításával próbál meg operálni.

A térség gazdaságszerkezetében jól kitapintható néhány, széleskörű kapcsolatrendszere által az egész régió gazdasági-társadalmi fejlődésére hosszú távon jelentős hatást gyakorló kulcsszektor, vagy vezérágazat, melyek közül a legfontosabbak talán. 1) a járműipar, az elektronikai ipar, és az ezekhez kapcsolódó beszállítói háttérpar; 2) a turizmus, különösen a termálturizmus és az egészséges életmódra épülő széleskörű szolgáltatások szektora; 3) a környezettechnológiák, környezeti erőforrások, és azok háttérpara; 4) valamint – igaz inkább még csak lehetséges irányként – a tudásipar, melynek legfontosabb bázisát az egyetem képezheti.

A jövőben a gazdaság és az innováció területén a fejlesztések és a figyelem középpontjában mindenképpen a kis- és középvállalkozásoknak kell állniuk. Az innovációs központok, klaszter szervezetek és egyéb fejlesztési szereplők programjaiban kiemelt helyet kell biztosítani a KKV szektor innovativitásának javítására, innovációs kapacitásuk kiépítésére és innovációs tevékenységük segítésére. Hiszen csak ezen alapulva lehet a térség képes arra, hogy gazdasági szerkezetében a magasabb hozzáadott értéket, magasabb szellemi és tudáshányadot képviselő tevékenységek részesedése növekedjék, hosszú távon pedig túlsúlyba kerüljék. A KKV szektor fejlesztésének másik sarkalatos pontja a beszállító háttérpar megszervezése és fejlesztése, melyben kiemelt szerepet játszanak a klaszter szervezetek is. Ennek érdekében szükség lenne ezen klaszter szervezetek feladatainak pontosítására, valamint pénzügyi helyzetük jelentős állami forrással történő megerősítésére. Különösen érdekes lehet a JORDES+ térségben – tekintettel a Szlovákiában kiépülő félben lévő autógyártó-ipari kapacitásokat – egy határon átnyúló egységes beszállítói háttérpar kialakításának lehetősége.

A megye gazdasági és innovációs szereplőinek már jelenleg is viszonylag széles együttműködési kapcsolatrendszere van a JORDES+ térségben, igaz elsősorban az osztrák oldalra koncentrálnak. A jövőben a térségen belüli gazdasági kapcsolatok további fejlesztése érdekében mindenképpen ezen intézmények már meglévő kapcsolatainak bővítésére kell a hangsúlyt helyezni. Az együttműködés bővítését az informális tapasztalatcsere, tudás átadás, illetve a közös pályázatok, közös projektek megvalósítása alapozhatja meg. Különösen fontos lenne az osztrák-szlovák-magyar hasonló területen működő, tevékenykedő szervezetek által akár együtt is felvállalt és elindított néhány olyan kulcsprojekt megvalósítása, mely hosszú távon éreztetheti pozitív hatását a térség gazdasági folyamataira.

1.3. A gazdaság és az innováció területén érintett legfontosabb szereplők

A következőkben azokat a legfontosabb szereplőket szeretnénk bemutatni, amelyek jelentős hatással vannak, vagy lehetnek a jövőben Győr-Moson-Sopron megye gazdasági folyamatainak alakulására, további szerkezeti változásaira, valamint hozzájárulhatnak az innováció előtérbe kerüléséhez, a kutatás-fejlesztési, illetve a magasabb hozzáadott értékű tevékenységek súlyának növekedéséhez. A szereplők között találhatók természetesen országos, vagy regionális hatáskörrel rendelkező intézmények és szervezetek, megyei aktorok, illetve kisebb a megyén belül egy-egy szűkebb területre koncentrááló egységek is.

1.3.1. Központi kormányzati hatáskörrel rendelkező szereplők

1.1.1.1 Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Magyarországon, így a JORDES+ régió részét képező Győr-Moson-Sopron megyében is a gazdaságfejlesztés csúcsszerve a, 2002-ben a Gazdasági Minisztérium és a Közlekedési és Vízügyi Minisztérium közlekedési területének összevonásával létrehozott, Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM). A GKM-en belül elsősorban két helyettes államtitkárság hozható kapcsolatba a gazdaságfejlesztéssel: az Ipari és Kereskedelmi Helyettes Államtitkárság (IKHÁ) és a Kis- és Középvállalkozás-fejlesztési Helyettes Államtitkárság (KKVFHÁ).

Kis- és Középvállalkozás-fejlesztési Helyettes Államtitkárság

A Kis- és Középvállalkozás-fejlesztési Helyettes Államtitkárságon belül három főosztály foglalkozik a kis- és középvállalkozások fejlesztésével: a Kis- és Középvállalkozás-stratégiai és Pályázati Főosztály elsősorban a KKV-k fejlesztésére vonatkozó stratégiai irányok meghatározásáért, a támogatásokat szolgáló pályázati rendszer kialakításáért felelős; a Kis- és Középvállalkozások Integrációs Felkészítését Koordináló Főosztály a KKV-k uniós csatlakozásra való felkészítését koordinálja elsősorban információnyújtó tevékenységével; míg a Kis- és Középvállalkozás Támogatási Főosztály a KKV szektort érintő gazdasági környezet kialakításában vesz részt, az adó- és járulékrendszer alakításával, valamint a speciális támogatási eszközrendszer kialakításával.

Ipari és Kereskedelmi Helyettes Államtitkárság

Az Ipari és Kereskedelmi Helyettes Államtitkárság Ipari Főosztálya, valamint az Innovációs és Környezetvédelmi Főosztálya foglalkozik gazdaságfejlesztéssel. Az Ipari Főosztály feladata a kormány gazdaságpolitikai stratégiája alapelveinek, a gazdasági növekedést meghatározó versenyképesség növelésének elősegítése, így:

- a hazai vállalati struktúra további átalakítását, azt az EU-s struktúrához közelíteni;
- a beszállítói hálózatok kialakításán keresztül a multinacionális és hazai nagyvállalatok jobb beépülését a magyar gazdaságba,
- a műszaki szabályozási irányelvek és a minőségi szemlélet elterjesztésével az Európai Unió feltételeknek való megfelelést biztosítani.

Az Innovációs és Környezetvédelmi Főosztály, mely célkitűzése egy hatékonyabb és versenyképesebb innovációs és kutatási tevékenység és azt szolgáló infrastruktúra kialakítása, illetve az ehhez szorosan kapcsolódó innovációs és technológia politika összehangolása az általános vállalkozásfejlesztési politikával. Így tevékenységében kiemelt szerepet kapnak olyan tudáson és együttműködésen alapuló kezdeményezések, mint az inkubátorházak, innovációs központok, ipari parkok, klaszterek, tudományos parkok stb.

1.3.2. Országos hatáskörrel rendelkező szereplők

1.1.1.2 Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal

A hazai gazdaságfejlesztésben jelentős szerepet játszik az Oktatási Minisztérium (OM) felügyelete alá tartozó Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH), amely országos hatáskörű államigazgatási szervként 2004. január 1. óta a magyar tudomány-, technológia és innováció-politika legfőbb irányítója. Az elmúlt években ezen a területen több intézményi változás is bekövetkezett, amely hűen tükrözte az aktuális kutatás-fejlesztési politika súlypontjainak változását. 2000-ig a magyarországi K+F csúcsszerve az akkori Gazdasági Minisztérium felügyelete alatt működő Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (OMFB) volt, a fejlesztések döntő többsége pedig műszaki irányultságú volt. 2000-ben az OMFB az OM-be integrálódott, szerepét a Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárság vette át, ekkortól nagyobb hangsúlyt kaptak az innováció-politikában a tudománypolitikai megfontolások is. A legutóbbi átalakítás pedig egyértelműen a felsőoktatási kutatások felkarolását segíti elő gazdasági hasznosításuk hatékonyságának növelése érdekében. Ez a törekvés összecseng a tudásipar kiterjesztésével kapcsolatos nemzetközi trendekkel.

Az NKTH a mellette működő, stratégiai kérdésekkel foglalkozó tanácsadó testülettel, a Kutatási és Technológiai Innovációs Tanáccsal együttműködve kezeli a kutatás-fejlesztés és a technológiai innováció állami támogatását biztosító, elkülönített állami pénzalapot. A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap nemcsak a kutatás-fejlesztési aktivitás növelését szolgálja,

hanem a hazai és külföldi kutatási eredmények hasznosítását és az innovációs infrastruktúra fejlesztését is.

Az NKTH felügyeli továbbá az országos hatáskörű Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda (KPI) tevékenységét. A KPI feladata a K+F célú hazai és közösségi forrású támogatások pályázati és pénzügyi lebonyolítása, valamint a kutatási eredmények hasznosításának elősegítése és az innovációt szolgáló ismeretek közvetítése.

1.3.3. Regionális hatáskörrel bíró szereplők

1.1.1.3 Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács (NYDRFT) egyike az országban az 1998-ban elfogadott Országos Területfejlesztési koncepcióban (OTK) meghatározott hét tervezési-statisztikai régióban a területfejlesztési törvény 1999-es módosításával felállított regionális fejlesztési tanácsoknak. Legfontosabb feladata az OTK-ban meghatározott feladatok ellátása, a régió területfejlesztési koncepciójának és programjának kidolgozása, valamint programkoordinációval azok megvalósítása, fejlesztési koncepciók és programok véleményezése, a területi politika érvényesítése, a társadalmi-gazdasági folyamatok tudatos alakítása a régióban. A Nyugat-dunántúli régiót három megye alkotja, Győr-Moson-Sopron mellett Vas és Zala megye, mely három megye magyar részről ugyancsak közösen vesz részt az osztrák Burgenlanddal létrehozott West/Nyugat Pannon Eurégióban. A NYDRFT legfontosabb fejlesztési forrásait az elmúlt években a Területfejlesztési Célelőirányzat decentralizált kerete, 2003-tól a Térség- és Településfelzárkóztatási Célelőirányzat adja. A tanács szervezeti felépítése pontosan követi a régió területfejlesztési programjának prioritásrendszerét, így a régi gazdaságfejlesztési kérdéseiben a Gazdasági Innovációs Bizottság illetékes, melynek két munkacsoportja működik: Vállalkozási (vállalkozásfejlesztés) és Kilátó (kiemelt turisztikai vonzerők fejlesztése). A Gazdasági Innovációs Bizottság mellett elsősorban innovációs és kutatás-fejlesztési területen, mely ugyanakkor közvetlenül kapcsolódik a gazdaságfejlesztéshez is, mindenképpen szólni kell a Humánerőforrás-fejlesztési Bizottságról. Szikra munkacsoportjának feladata a régió kutatás-fejlesztési kapacitásának növelése. A NYDRFT gazdaságfejlesztési tevékenységének koordinálására létrehozta a Pannon Gazdasági Kezdeményezést.

1.1.1.4 Pannon Gazdasági Kezdeményezés – Klaszterek

Magyarországon a Győr-Moson-Sopron megyét is magába foglaló Nyugat-dunántúli régió tekinthető a legaktívabbnak az ún. klaszter orientált, vagy klaszter alapú gazdaságfejlesztés területén. A régióban 2001-ben egy vonzó, innovatív gazdasági környezet megteremtése, a belső gazdasági kohézió erősítése, az innovációs képesség javítása, és a gazdasági hálózatok, klaszterek megerősödését elősegítő szervezeti rendszer létrehozása, a különböző szervezetek közötti hatékony együttműködés biztosítása érdekében – a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács, a Nyugat-dunántúli Regionális Idegenforgalmi Bizottság, és a Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Rt. részvételével – létrehozták a Pannon Gazdasági Kezdeményezést (PGK), mely tulajdonképpen, a régióban működő öt klaszter (autóipar, elektronikai ipar, fa- és bútoripar, termálturizmus, és gyümölcságazat) és a régió gazdaságfejlesztéssel, vállalkozásfejlesztéssel, valamint területfejlesztéssel foglalkozó intézményeinek, szervezeteinek egyfajta klaszterének is tekinthető. A régió klaszteresedési folyamat melletti elkötelezettségét mutatja, hogy a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács a PGK-t, illetve az ahhoz kapcsolódó öt klaszter létrehozását és működtetését 2002-ben 45 millió Ft-tal támogatta.

Pannon Autóipari Klaszter

A Pannon Autóipari Klaszter (PANAC) az ország első klaszter kezdeményezése, mely 2000 decemberében került megalapításra az észak-dunántúli térség legnagyobb nemzetközi és hazai, járműiparban tevékenykedő vállalkozásainak aktív részvételével. A PANAC alapító és csatlakozott alapító tagjai: Audi Hungaria Motor Kft., Magyar Suzuki Rt., Opel Magyarország Járműgyártó Kft., Luk-Savaria Kft., Rába Járműipari Holding Rt., GM-Fiat Worldwide Purchasing Kft., Siemens Rt., Citibank Rt., HVB Bank Hungary Rt., Ipargazdasági Kutató és Tanácsadó Kft., Széchenyi István Egyetem és a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács. Jelenleg az alapítók mellett több mint 70 tagja van. A PANAC célkitűzése a térségben letelepedett nagy multinacionális autógyártók és a kisebb külföldi tulajdonú járműalkatrész-gyártó cégek beágyazása a regionális és a kelet-közép-európai nagy térség gazdaságába, valamint egy dinamikus, innovatív autóipari együttműködési hálózat létrehozása az egész dunántúli térségben, és a kulcságazatában, a gépjárműiparban tapasztalható klaszterizációs folyamatok folyamatos katalizálása. A PANAC bár regionális, sőt egyes tevékenységeivel a nyugat-dunántúli, illetve a dunántúli térségnél is nagyobb térséget lefed, székhelye Győrben található, azonban tevékenységének egy része igen erősen kapcsolódik a győri innovációs központhoz, a győri ipari parkhoz, valamint a győri Széchenyi István

Egyetemhez. A klaszter szervezet számos nemzetközi kapcsolattal rendelkezik, melyek közül a JORDES+ régióban mindenképpen meg kell említeni a bécsi Automotive Cluster Vienna Region. Széles körű együttműködési lehetőségek vannak a két autóiipari klaszter munkájában, tevékenységében, illetve a térség autóiipar vállalkozásai között.

Pannon Fa- és Bútoripari Klaszter

A Pannon Fa- és Bútoripari Klaszter (PANFA) a Nyugat-dunántúli régióban már működő PANAC-ot követően jött létre 2001 júniusában 15 alapító részvételével. A klaszter szervezet létrehozásának legfontosabb kezdeményezői egyfelől a régió terület- és gazdaságfejlesztésében érdekelt helyi szervezetek, érdekvédelmi szervezetek, szakmai szövetségek, valamint maguk a vállalkozások. A mára már több mint 81 tagot magába foglaló klaszter szerveződés tagjai között megtalálható a régióban működő valamennyi típusú vállalkozás (hazai, külföldi, mikro, kis, közepes, nagy), de egyértelműen a hazai KKV-k dominálnak. A PANFA célja, hogy felállítson egy regionális integrált faipari gazdaságfejlesztési modellt, elősegítse a kis- és középvállalkozások közötti együttműködést, a régióban megtalálható természeti erőforrások magas szintű hasznosulását, és hozzájáruljon a kutatás-fejlesztési tevékenység, a minőség és a marketing fejlesztéséhez. Bár a vállalkozások nagy része a megyén kívüli, azonban a Győr-Moson-Sopron megyéből is számos cég tagja a szerveződésnek, illetve még több érintett az adott iparág versenyképességének növelésében. A szervezet szoros kapcsolatot ápol a szomszédos osztrák szervezetekkel és gazdasággal (pl. közös rendezvények Sopronban, Wiener Neustadt-ban), ami az alapját képezheti a további JORDES+ régióban való együttműködési lehetőségek bővítésének.

Pannon Termál Klaszter

A Pannon Termál Klaszter (PANTERM) 2001-ben jött létre elsősorban a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács és a Bükk Gyógyfürdő kezdeményezésére a régió termálvízkincsének hatékony hasznosítása érdekében. A 27 szervezet által létrehozott szervezet székhelye Sopronban található és tagsága mára eléri a 40-et, mely a nagyvállalatok és kis- és középvállalkozások mellett területfejlesztési szervezeteket, önkormányzatokat és felsőoktatási intézetet is magába foglal. A klaszter szervezet tevékenysége a régió teljes területére kiterjed, számos Győr-Moson-Sopron megyei szervezet képviselteti magát benne, így a JORDES+ régió szempontjából mindenképpen potenciális partnerszervezetként tekinthetünk a termál klaszterre, különös tekintettel a burgenlandi hasonló adottságra.

Pannon Elektronikai Klaszter

A Pannon Elektronikai Klaszter (PANEL) 2002-ben alakult szombathelyi székhellyel, az Euroregionális Koordinációs Iroda kezdeményezésére, hazai és külföldi tulajdonban lévő

elektronikai cégek részvételével. A klaszter kevésbé kötődik Győr-Moson-Sopron megyéhez, mindazonáltal a klaszter szervezet munkája a jövőben a megyében tevékenykedő vállalkozások számára is jelentősen bővíthet, ezért potenciális együttműködő partnerszervezet lehet az elektronikai klaszter a JORDES+ régióban tevékenykedő többi szervezet számára is.

Pannon Gyümölcs Klaszter

A Pannon Gyümölcs Klaszter szintén 2002-ben alakult zalai székhellyel, 22 elsősorban hazai tulajdonban lévő kis- és középvállalkozás részvételével. Jelenleg a gyümölcs klaszter tevékenysége a többi klaszterhez képest még kevésbé érzékelhető, Győr-Moson-Sopron megye is kisebb szerepet játszik ezen a területen a régióban. A jövőben ugyanakkor hasonlóan az elektronikai klaszterhez lehetőség nyílhat arra, hogy a JORDES+ térségben a gyümölcs klaszter is potenciális partnerként jelenjen meg.

1.1.1.5 Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Rt.

A Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Rt. egyike az országban működő 8 regionális fejlesztési társaságnak, működési területe a Nyugat-dunántúli régió három megyéje, míg székhelye Szombathelyen található. A Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Rt. feladata, hogy pénzügyi finanszírozó szervezetként – elsősorban kockázati tőketársasági szerepkörrel – részt vállaljon a régióban zajló fejlesztési programok megvalósulásában. A társaság tevékenységének legfontosabb elemei a régióban a tőkebefektetés, a tulajdonosi hitel, gépek, berendezések részletre történő értékesítése, a gazdaságfejlesztési és területfejlesztési tevékenység segítése és a forráskoordináció. A társaság részt vesz a már említett Pannon Gazdasági Kezdeményezésben és több klaszter szervezet munkájában is. Bár regionális hatáskörű szervezet, azonban mint a régió egyetlen kockázati tőketársasága mindenképpen fontos partnere lehet a gazdaságfejlesztés területén a JORDES+ térségben működő hasonló szervezeteknek.

1.1.1.6 ITD Hungary Észak-dunántúli Regionális Képviselő

Az ITDH Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht.-t 1993-ban hozták létre a Gazdasági és a Külügyminisztérium háttérintézményeként azzal a céllal, hogy elősegítse a kapcsolatteremtést a külföldi vállalkozások (potenciális befektetők), valamint a hazai gazdasági szereplők és a regionális közigazgatás között. Az elsősorban külföldi tőkebefektetések letelepedésének ösztönzésére, külföldi kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésére, a hazai beszállítói háttérpar támogatására, valamint a magyar vállalkozások

külföldön való megjelenésének segítésére koncentráló ITDH az országban 16 területi képvisellel rendelkezik, melyek közül az egyik központja Győrben található. A győri képviselő területi illetékessége Győr-Moson-Sopron teljes egészére, valamint a szomszédos Vas megye északi felére terjed ki. Az ITDH külföldi képvisellel rendelkezik a JORDES+ régióban mind Bécsben, mind pedig Pozsonyban (ezek helye az Ausztria-Magyar Köztársaság Nagykövetsége és a Szlovákia-Magyar Köztársaság Nagykövetsége Kereskedelmi Részlege).

1.3.4. Győr-Moson-Sopron megye területére koncentráló szereplők

1.1.1.7 Kisalföldi Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

A Kisalföldi Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (KVA) Győr-Moson-Sopron megye egyik legfontosabb, a vállalkozásfejlesztés és a gazdaságfejlesztés területén működő szervezete, mely 1992-ben került megalapításra azzal a céllal, hogy hozzájáruljon a megyében a kis- és középvállalkozások, különösen a mikrovállalkozások versenyképességének növeléséhez. Ennek érdekében számos szolgáltatással várja potenciális ügyfeleit, melyek alapvetően a következő fő tevékenységi körök közé csoportosíthatóak: tanácsadás (vállalkozások létrehozásával, működtetésével, vezetésével kapcsolatos tanácsadás, különösen a következő területeken: finanszírozás, pályázatok, adó, jog, marketing, kommunikáció stb.); oktatás (nyelvtanfolyamok, számítástechnikai és informatikai tanfolyamok, pályázati tréningek); finanszírozás (mikrohitel program KKV-k számára). Az alapítvány győri székhelye mellett kihelyezett irodákkal rendelkezik Sopronban, Mosonmagyaróváron, Csornán és Kapuváron. Az alapítvány alapítóként részt vett az induló kis- és középvállalkozások számára telephelyet és üzleti környezetet nyújtó győri Innonet Innovációs és Technológiai Központ Kht. létrehozásában. A Kisalföldi Vállalkozásfejlesztési Alapítvány tulajdonosa a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, mely jövője a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium radikális megszorító intézkedéseinek köszönhetően bizonytalanná vált.

1.1.1.8 Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara mint közjogi kamara 1994-ben a kamarai törvény szellemében került megalapításra, azonban elődje egyike az ország legrégebben felállított kamaráinak, hiszen még 1890-ben hozták létre. A közjogi kamara alapítói a megyében működő vállalkozások voltak. 1994-től 1999-ig, a kamarai törvény módosításáig kötelező volt a kamarai tagság, ami 2000-től önkéntessé vált. A kamara létrehozásának célja a vállalkozások számára történő segítségnyújtás, valamint az

érdekképviselői tevékenység ellátása volt, annak ellenére, hogy bizonyos szervezetek az érdekképviselői tevékenységét vitatják. A kamara tevékenységi alapvetően négy fő terület köré szerveződik: gazdaságfejlesztés, a tisztességes piaci magatartás biztosítása, a gazdaság általános érdekképviselése, valamint az országos kamarák feladatainak ellátása. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara széles körű szolgáltatásokkal áll a vállalkozások rendelkezésére (gazdaságfejlesztéssel, kereskedelem-fejlesztéssel kapcsolatos, EU információs szolgáltatások, üzleti, jogi információs szolgáltatás, okmányhitelesítés, rendezvényszervezés, szakképzés, békéltető testület, etikai bizottság stb.). A kamara már jelenleg is rendelkezik nemzetközi kapcsolatokkal a JORDES+ térségből.

A lehetséges helyi szereplők között kell megemlíteni a Sopron Megyei Jogú Város Kereskedelmi és Iparkamarát, mely tulajdonképpen ugyanazokat a feladatokat látja el, ugyanazon szolgáltatásokat nyújtja, mint bármelyik megyei, így a Győr-Moson-Sopron megyei Kereskedelmi és Iparkamara, melytől néhány évvel ezelőtt különvált.

1.1.1.9 Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési Tanács

A Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési Tanács a területfejlesztés, a területi politika megyei szervezete, mely a területfejlesztési törvénynek megfelelően került létrehozásra. Feladata a megye területfejlesztési koncepció és program kidolgozása, illetve az azokhoz kapcsolódó programok megvalósítása. A megyei területfejlesztési tanács rendelkezik a hatáskörébe utalt Céljellegű Decentralizált Előirányzat, a Területfejlesztési Célelőirányzat és a Területi Kiegyenlítést Szolgáló Fejlesztési Célú Támogatás felhasználásról, mely források nagysága azonban nem éri el azt a mértéket, amely lehetőséget nyújtana a tanács számára a stratégiai szemlélet képviselésére, így a gazdaságfejlesztés területén a megyei területfejlesztési tanács nem képes számottevő gazdaságfejlesztési hatással bíró projektek megvalósítására.

1.3.5. Lokális (helyi/térségi) szereplők

1.1.1.10 Ipari parkok és innovációs központok

A Győr-Moson-Sopron megye az ország egyik legdinamikusabb fejlődő térsége, ami nagymértékben köszönhető a gazdasági szerkezetváltásban jelentős katalizáló szerepet játszó a teljes körű infrastruktúra kiépítésével, valamint a vállalkozások működéséhez kapcsolódó széleskörű, speciális szolgáltatásokkal ideális működési feltételeket biztosító ipari parkoknak, melyek létrehozásában a régió az élen járt az elmúlt évtizedben. Az ipari parkok közül

különösen jelentős a Győri Ipari Park, mely az országban elsőként alakult. A győri mellett a megyében található további ipari park: Sopron, Mosonmagyaróvár, Csorna, Kapuvár.

A KKV szektor, különösen az új, induló, valamint az innovatív vállalkozások támogatását szolgálja korszerű infrastruktúrával felszerelt és kedvező bérleti díjért kínált helyiségekkel, valamint speciális szolgáltatások nyújtásával az inkubátorházak, illetve innovációs központok. Az ipari parkok tevékenységét jól egészíthetik ki az ilyen innovációs központok (Győrben már működik, Sopronban jelenleg folyik a fejlesztése), valamint a logisztikai központi szolgáltatásokhoz köthető szervezetek (kikötő, repülőtér).

Győri Ipari Park

A Győri Ipari Park az 1990-es évek elején az országban elsőként alakult ipari park, mely tulajdonosai között a Győri Önkormányzaton kívül osztrák befektetők találhatók (Bank Austria, Mischek Bau). A Győri Ipari Parkban jelenleg már félszáz vállalkozás telepedett le, míg a cégek által foglalkoztatottak száma meghaladja a 7000 főt. Az ipari park mára egyértelműen a legfejlettebb ún. érett szakaszban lévő parkok közé sorolható, tevékenységének középpontjában a már betelepült vállalkozások számára nyújtandó speciális szolgáltatások fejlesztése áll. Konzorciumi tagként számos nemzetközi projektben is részt vesz.

Innonet Innovációs és Technológiai Központ

Az Innonet Innovációs és Technológiai Központ 2000 elején került átadásra a Győri Ipari Park területén azzal a céllal, hogy korszerű infrastruktúrával felszerelt épületében kedvező bérleti díjért kínált helyiségekkel, valamint speciális szolgáltatások nyújtásával segítse az induló vállalkozások működését, valamint hogy elősegítse a térségben a gazdaság innovációs tevékenységét, az innovatív vállalkozások működését. Az innovációs központ azóta is 100%-os kihasználtsággal üzemel. Intenzív ausztriai kapcsolatokkal rendelkezik különösen Eisenstadtban és Seibersdorfban. Az Innonet vezetésével, szorosan együttműködve az autóipari klaszterrel, a győri ipari parkkal és az egyetemmel jelenleg folyik egy kompetencia központ megalapozása.

Soproni Ipari és Innovációs Park

Az 1990-es évek második felében kezdődött meg a Soproni Ipari és Innovációs Park megvalósítása azzal a céllal, hogy elsősorban magas technológiájú tevékenységet végző, illetve szolgáltató vállalkozásoknak nyújthasson ideális telephelyet. Máig öt vállalkozás vásárolt telket a parkban, azonban a fejlesztések még nem fejeződtek be. A sikeres győri példából kiindulva Sopronban is megkezdődött az ipari park területén egy inkubátorház és innovációs központ felépítése.

Mosonmagyaróvári Ipari Logisztikai Üzleti Park

A Mosonmagyaróvári Ipari Logisztikai Üzleti Park fejlesztése 1999-ben kezdődött el egy kiváló adottságokkal rendelkező területen. A park menedzsmentje szerződéses partnereivel széles körű szolgáltatással áll a potenciális letelepedők, illetve a már a parkban működő vállalkozások rendelkezésére. A jelenleg három működő vállalkozás hozzávetőlegesen 1200 főt foglalkoztat a parkban.

Kapuvári Ipari Park

1998-ban fogalmazódott meg a Kapuvári Ipari Park létrehozásának ötlete a Kapuvári Önkormányzatnál, a város hosszú távú gazdaságfejlesztési politikájának eszközeként. A Kapuvári Ipari Park elsősorban a korszerű kis- és középvállalkozások számára próbál telephelyet kínálni, kapcsolódva a megyében már működő ipari parkok példájához. A parkban működő 16 vállalkozás összesen 1600 főnek ad munkát.

Csornai Ipari és Logisztikai Park

A megyében található ipari parkok közül a Csornai Ipari Park, melynek fejlesztésébe 2003-ban kezdett bele a Csornai Önkormányzat, illetve a barnamezős beruházás által érintett területen már működő vállalkozások. A csornai ipari park elsődleges célja a munkahelyteremtés elősegítése.

1.1.1.11 Győr-Gönyű Kikötő és Logisztikai Központ

A Győr-Gönyű Kikötő és Logisztikai Központhoz kapcsolódó fejlesztések célja, hogy egy olyan logisztikai, áruforgalmi központtá váljon a térség, melyben képes kihasználni a közúti, a vízi, és a vasúti szállítás kombinációja kínálta lehetőségeket. A kikötőhöz teljes körű szállítmányozási szolgáltatás kapcsolódik pl. vámügyintézés, rakodási lehetőségek, Ro-Ro terminál stb. A fejlesztések során megvalósuló központhoz csatlakozik még a légi szállítás is a közeli péri repülőtérrel.

1.1.1.12 Győr-Péri Repülőtér

A Győrtől 15 kilométerre lévő Péri Repülőtér egyike az ország azon legnagyobb lehetőségeket magában hordozó vidéki repülőtereinek, melyek nemzetközi forgalmat is lebonyolítanak. Az elmúlt években folyamatosan fejlesztették a repülőtér infrastruktúrájának állapotát, amely jelenleg akár 70 személyes gépek fogadását is lehetővé teszi. A jövőbeli tervek további fejlesztéseket takarnak, melyek volumene erőteljesen függ a hazánkra is egyre nagyobb figyelmet fordító ún. fapados légitársaságok érdeklődésétől. A repülőtér és annak

fejlesztése hasonlóan a kikötőhöz nemcsak a szűkebb térség, de az egész Észak-dunántúli régió gazdasága számára különös jelentőséggel bír.

1.1.1.13 Várható beruházások

A Nyugat-Dunántúlon az elmúlt 10 évben néhány nagy kulcsprojekt meghatározó szerepet játszott a régió társadalmi-gazdasági fejlődésének alakulásában, gazdasági szerkezetváltásában. Ezek a projektek alapvetően új, innovatív megoldások, szervezetek, intézmények létrehozását, működtetést jelentették, melyek önmagukban is reprezentálták a térség innovációs kapacitásának meglétét, megvalósulásukkal pedig számos kisebb projekt elindulására és véghezvitelére gyakoroltak pozitív hatást egyfajta generálóként. Ezen legfontosabb kulcsprojektek között lehet megemlíteni a győri ipari parkot, kereskedelmi központot (kamara épülete), innovációs központot, a Győr-Gönyűi kikötőt, a Győr-Péri repülőtér, a szombathelyi ipari parkot és innovációs központot, a sármelléki repülőtér, a soproni ipari parkot, a létrehozott klaszter szervezeteket, vagy a kisebb városokban működő ipari parkokat.

Az elmúlt években a fejlesztési politika elsősorban ezen kulcsprojektek továbbfejlesztésére koncentrált és rövidtávon, az elkövetkezendő néhány évben is leginkább ezen már meglévő infrastruktúrák, intézmények fejlesztésére, az általuk nyújtott szolgáltatások minőségének javítására, kiszélesítésére, tulajdonképpen ezeknek az intézményeknek egy magasabb minőségi és szolgáltatási szintre való hozására kell számítani. Győrben a kikötő és a repülőtér is elért egy magasabb fejlettségi szintet, amely újabb infrastrukturális beruházásokat igényel. A Soproni Innovációs és Ipari Parkban innovációs központ épül, mely az ipari park fejlődésének fontos állomásaként értékelhető. Többek között osztrák tanulmányutak révén a győri ipari park és az ott működő innovációs központ továbbfejlesztése céljából körvonalazódik egy kompetencia központ terve, mely elsősorban a mechatronika irányában specializálna. A győri egyetemen ezzel párhuzamosan pedig igen széleskörű partneri részvétellel egy kooperációs kutatóközpont létrehozásával szeretnék jelentős mértékben javítani a felsőoktatási és a gazdasági szféra közötti kapcsolatokat. A szakértők véleménye szerint a régió igen dinamikus fejlődése egy picit mintha megfáradt volna. Nem érzékelhető, hogy azok a nagy kulcsprojektek, amelyek az elmúlt évtizedben magukkal húzták a térség gazdaságát, az elkövetkezendő 10-15 évre meghatározóak lennének.